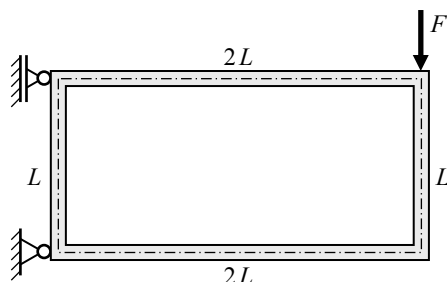

ЗАДАЧА № 3 РАЗКРИВАНЕ НА ВЪТРЕШНА СТАТИЧНА НЕОПРЕДЕЛИМОСТ

УСЛОВИЕ:

Дадена е равнинна рамка, съставена от прави греди, с главен инерционен момент на напречното сечение I .

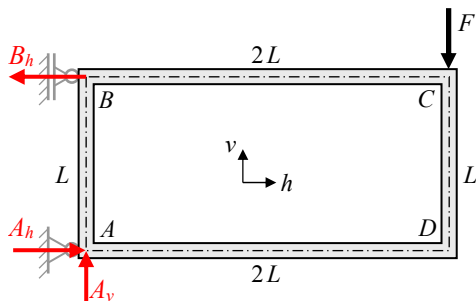
Да се построят диаграмите на вътрешните усилия.

Дадено е:

$F; L; I; E$.

РЕШЕНИЕ:

1. Опорни реакции.

$$\begin{aligned} \sum M_{Ai} = 0; & \quad B_h \cdot L - F \cdot 2L = 0; & \quad B_h = 2F. \\ \sum h_i = 0; & \quad A_h - B_h = 0; & \quad A_h = B_h = 2F. \\ \sum v_i = 0; & \quad A_v - F = 0; & \quad A_v = F. \end{aligned}$$

2. Степен на вътрешна статична неопределимост.

Налице е един затворен контур, който е три пъти вътрешно статично неопределим: $k_2 = 3$.

Вътрешните усилия N , Q_z и M_y в произволно сечение не могат да се определят от статичните условия за равновесие.

3. Еквивалентна система.

Прави се сечение през гредата BC , безкрайно близко до възела B . Вътрешните усилия в това сечение се означават като N , Q и M , и се приемат за известни.

На следващата схема (за удобство – дадена в точка 5) N , Q и M са ориентирани според гредата BC ; посоките им за гредата AB са противоположни на тези за BC .

4. Теорема на Кастиляно за конкретния случай.

Рамката има четири участъка, означени на следващата схема. Тъй като и четирите участъка са греди, в тях могат да възникнат вътрешните усилия N , Q_z и M_y , от които се отчита само M_y . Следователно:

$$\delta_{Bh} = \frac{\partial U}{\partial N} = \int_{L_1} \frac{M_{y1}}{EI} \frac{\partial M_{y1}}{\partial N} dx + \int_{L_2} \frac{M_{y2}}{EI} \frac{\partial M_{y2}}{\partial N} dx + \int_{L_3} \frac{M_{y3}}{EI} \frac{\partial M_{y3}}{\partial N} dx + \int_{L_4} \frac{M_{y4}}{EI} \frac{\partial M_{y4}}{\partial N} dx = 0; \quad (1)$$

$$\delta_{Bv} = \frac{\partial U}{\partial Q} = \int_{L_1} \frac{M_{y1}}{EI} \frac{\partial M_{y1}}{\partial Q} dx + \int_{L_2} \frac{M_{y2}}{EI} \frac{\partial M_{y2}}{\partial Q} dx + \int_{L_3} \frac{M_{y3}}{EI} \frac{\partial M_{y3}}{\partial Q} dx + \int_{L_4} \frac{M_{y4}}{EI} \frac{\partial M_{y4}}{\partial Q} dx = 0; \quad (2)$$

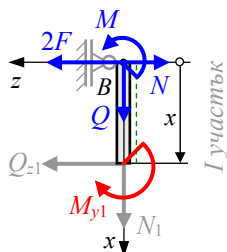
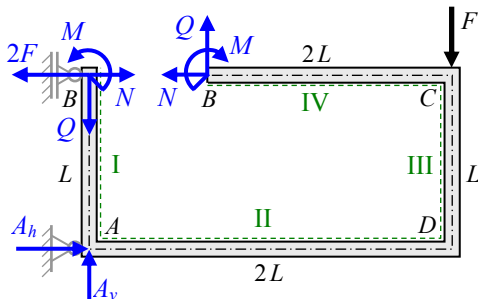
$$\alpha_B = \frac{\partial U}{\partial M} = \int_{L_1} \frac{M_{y1}}{EI} \frac{\partial M_{y1}}{\partial M} dx + \int_{L_2} \frac{M_{y2}}{EI} \frac{\partial M_{y2}}{\partial M} dx + \int_{L_3} \frac{M_{y3}}{EI} \frac{\partial M_{y3}}{\partial M} dx + \int_{L_4} \frac{M_{y4}}{EI} \frac{\partial M_{y4}}{\partial M} dx = 0; \quad (3)$$

След като двете страни на уравнения (1), (2) и (3) се умножат по EI , от тях се получава следната система от три уравнения, в която има три неизвестни (N , Q и M):

$$\begin{cases}
 \int_{L_1} M_{y1} \frac{\partial M_{y1}}{\partial N} dx + \int_{L_2} M_{y2} \frac{\partial M_{y2}}{\partial N} dx + \int_{L_3} M_{y3} \frac{\partial M_{y3}}{\partial N} dx + \int_{L_4} M_{y4} \frac{\partial M_{y4}}{\partial N} dx = 0 \\
 \int_{L_1} M_{y1} \frac{\partial M_{y1}}{\partial Q} dx + \int_{L_2} M_{y2} \frac{\partial M_{y2}}{\partial Q} dx + \int_{L_3} M_{y3} \frac{\partial M_{y3}}{\partial Q} dx + \int_{L_4} M_{y4} \frac{\partial M_{y4}}{\partial Q} dx = 0. \\
 \int_{L_1} M_{y1} \frac{\partial M_{y1}}{\partial M} dx + \int_{L_2} M_{y2} \frac{\partial M_{y2}}{\partial M} dx + \int_{L_3} M_{y3} \frac{\partial M_{y3}}{\partial M} dx + \int_{L_4} M_{y4} \frac{\partial M_{y4}}{\partial M} dx = 0
 \end{cases} \quad (4)$$

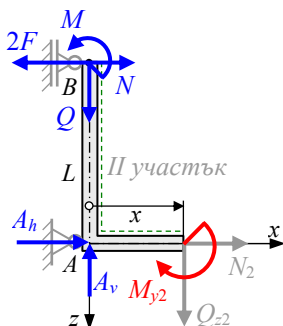
Необходимо е да се определят M_{y1} , M_{y2} , M_{y3} и M_{y4} , и техните производни спрямо N , Q и M .

5. Вътрешни усилия във функция на N , Q и M и производни.

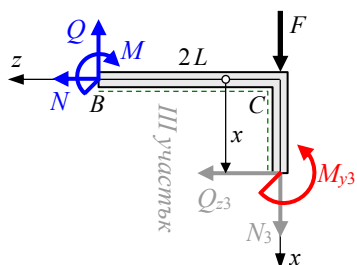
5.1. I участък (BA), дясна част, $x \in [0; L] \leftarrow$

$$\begin{aligned}
 \sum M_{yi} = 0: \quad & M_{y1} - 2Fx - M + Nx = 0; \\
 & M_{y1} = 2Fx + M - Nx; \\
 & \partial M_{y1} / \partial N = -x; \\
 & \partial M_{y1} / \partial Q = 0; \\
 & \partial M_{y1} / \partial M = 1.
 \end{aligned}$$

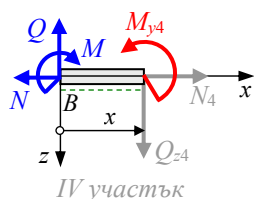
5.2. II участък (AD), дясна част, $x \in [0; 2L] \leftarrow$

$$\begin{aligned}
 \sum M_{yi} = 0: \quad & M_{y2} + Fx - 2FL + NL - Qx - M = 0; \\
 & M_{y2} = 2FL + Qx + M - Fx - NL; \\
 & \partial M_{y2} / \partial N = -L; \\
 & \partial M_{y2} / \partial Q = x; \\
 & \partial M_{y2} / \partial M = 1.
 \end{aligned}$$

5.3. III участък (CD), лява част, $x \in [0; L] \rightarrow$

$$\begin{aligned}
 \sum M_{yi} = 0: \quad & M_{y3} + Nx - 2QL - M = 0; \\
 & M_{y3} = M + 2QL - Nx; \\
 & \partial M_{y3} / \partial N = -x; \\
 & \partial M_{y3} / \partial Q = 2L; \\
 & \partial M_{y3} / \partial M = 1.
 \end{aligned}$$

5.4. IV участък (BC), лява част, $x \in [0; 2L] \rightarrow$

$$\begin{aligned}
 \sum M_{yi} = 0: \quad & M_{y4} - Qx - M = 0; \\
 & M_{y4} = Qx + M; \\
 & \partial M_{y4} / \partial N = 0; \\
 & \partial M_{y4} / \partial Q = x; \\
 & \partial M_{y4} / \partial M = 1.
 \end{aligned}$$

6. Заместване в (4) и буквено решение.

Първо уравнение от система (4):

$$\int_0^L M_{y1} \frac{\partial M_{y1}}{\partial N} dx + \int_0^{2L} M_{y2} \frac{\partial M_{y2}}{\partial N} dx + \int_0^L M_{y3} \frac{\partial M_{y3}}{\partial N} dx + \int_0^{2L} M_{y4} \frac{\partial M_{y4}}{\partial N} dx = 0;$$

$$\int_0^L (2Fx + M - Nx)(-x) dx + \int_0^{2L} (2FL + Qx + M - Fx - NL)(-L) dx + \int_0^L (M + 2QL - Nx)(-x) dx + \int_0^{2L} (Qx + M)0 dx = 0;$$

$$-\frac{2}{3}FL^3 - \frac{1}{2}ML^2 + \frac{1}{3}NL^3 - 4FL^3 - 2QL^3 - 2ML^2 + 2FL^3 + 2NL^3 - \frac{1}{2}ML^2 - QL^3 + \frac{1}{3}NL^3 = 0;$$

$$\frac{8}{3}NL - 3QL - 3M - \frac{8}{3}FL = 0.$$

Второ уравнение от система (4):

$$\int_0^L M_{y1} \frac{\partial M_{y1}}{\partial Q} dx + \int_0^{2L} M_{y2} \frac{\partial M_{y2}}{\partial Q} dx + \int_0^L M_{y3} \frac{\partial M_{y3}}{\partial Q} dx + \int_0^{2L} M_{y4} \frac{\partial M_{y4}}{\partial Q} dx = 0;$$

$$\int_0^L (2Fx + M - Nx)0 dx + \int_0^{2L} (2FL + Qx + M - Fx - NL)x dx + \int_0^L (M + 2QL - Nx)2L dx + \int_0^{2L} (Qx + M)x dx = 0;$$

$$4FL^3 + \frac{8}{3}QL^3 + 2ML^2 - \frac{8}{3}FL^3 - 2NL^3 + 2ML^2 + 4QL^3 - NL^3 + \frac{8}{3}QL^3 + 2ML^2 = 0;$$

$$-3NL + \frac{28}{3}QL + 6M + \frac{4}{3}FL = 0.$$

Трето уравнение от система (4):

$$\int_0^L M_{y1} \frac{\partial M_{y1}}{\partial M} dx + \int_0^{2L} M_{y2} \frac{\partial M_{y2}}{\partial M} dx + \int_0^L M_{y3} \frac{\partial M_{y3}}{\partial M} dx + \int_0^{2L} M_{y4} \frac{\partial M_{y4}}{\partial M} dx = 0;$$

$$\int_0^L (2Fx + M - Nx)1 dx + \int_0^{2L} (2FL + Qx + M - Fx - NL)1 dx + \int_0^L (M + 2QL - Nx)1 dx + \int_0^{2L} (Qx + M)1 dx = 0;$$

$$FL^2 + ML - \frac{1}{2}NL^2 + 4FL^2 + 2QL^2 + 2ML - 2FL^2 - 2NL^2 + ML + 2QL^2 - \frac{1}{2}NL^2 + 2QL^2 + 2ML = 0;$$

$$-NL + 2QL + 2M + FL = 0.$$

Решение на система (4):

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{8}{3}NL - 3QL - 3M - \frac{8}{3}FL = 0 \\ -3NL + \frac{28}{3}QL + 6M + \frac{4}{3}FL = 0 \\ -NL + 2QL + 2M + FL = 0 \end{array} \right. \Rightarrow N = 2Q + \frac{2M}{L} + F;$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{8}{3}L \left(2Q + \frac{2M}{L} + F \right) - 3QL - 3M - \frac{8}{3}FL = 0 \\ -3L \left(2Q + \frac{2M}{L} + F \right) + \frac{28}{3}QL + 6M + \frac{4}{3}FL = 0 \end{array} \right. \Rightarrow M = -QL;$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{8}{3}L \left(2Q + \frac{2M}{L} + F \right) - 3QL - 3M - \frac{8}{3}FL = 0 \\ -3L \left(2Q + \frac{2M}{L} + F \right) + \frac{28}{3}QL + 6M + \frac{4}{3}FL = 0 \end{array} \right. \Rightarrow Q = \frac{1}{2}F;$$

$$N = F; \quad Q = \frac{1}{2}F; \quad M = -\frac{1}{2}FL.$$

7. Диаграми на вътрешните усилия. Използват се схемите от точка 5.

7.1. I участък (BA), дясна част, $x \in [0; L]$ ←

$$\sum N_i = 0: N_1 + F/2 = 0;$$

$$N_1 = -F/2 = \text{const.}$$

$$\sum z_i = 0: Q_{z1} + 2F - F = 0$$

$$Q_{z1} = -F.$$

$$\sum M_{yi} = 0: M_{y1} - 2Fx + FL/2 + Fx = 0;$$

$$M_{y1} = Fx - FL/2 - \text{уравнение на права линия};$$

$$\text{при } x = 0: M_{y1} = -FL/2; \text{ при } x = L: M_{y1} = FL/2.$$

7.2. II участък (AD), дясна част, $x \in [0; 2L]$ ←

$$\sum N_i = 0: N_2 + F - 2F + 2F = 0;$$

$$N_2 = -F = \text{const.}$$

$$\sum z_i = 0: Q_{z2} - F + F/2 = 0;$$

$$Q_{z2} = F/2 = \text{const.}$$

$$\sum M_{yi} = 0: M_{y2} + Fx + FL - 2FL - Fx/2 + FL/2 = 0;$$

$$M_{y2} = FL/2 - Fx/2 - \text{уравнение на права линия};$$

$$\text{при } x = 0: M_{y2} = FL/2; \text{ при } x = 2L: M_{y2} = -FL/2.$$

7.3. III участък (CD), лява част, $x \in [0; L]$ →

$$\sum N_i = 0: N_3 - F/2 + F = 0;$$

$$N_3 = -F/2 = \text{const.}$$

$$\sum z_i = 0: Q_{z3} + F = 0;$$

$$Q_{z3} = -F = \text{const.}$$

$$\sum M_{yi} = 0: M_{y3} + Fx - 2L \cdot F/2 + FL/2 = 0;$$

$$M_{y3} = FL/2 - Fx - \text{уравнение на права линия};$$

$$\text{при } x = 0: M_{y3} = FL/2; \text{ при } x = L: M_{y3} = -FL/2.$$

7.4. IV участък (BC), лява част, $x \in [0; 2L]$ →

$$\sum N_i = 0: N_4 - F = 0;$$

$$N_4 = F = \text{const.}$$

$$\sum z_i = 0: Q_{z4} - F/2 = 0;$$

$$Q_{z4} = F/2 = \text{const.}$$

$$\sum M_{yi} = 0: M_{y4} + FL/2 - Fx/2 = 0;$$

$$M_{y4} = Fx/2 - FL/2 - \text{уравнение на права линия};$$

$$\text{при } x = 0: M_{y4} = -FL/2; \text{ при } x = 2L: M_{y4} = FL/2.$$

